

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Nds/4/2017
Identifikačné číslo spisu: 1014201695
Dátum vydania rozhodnutia: 04.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1014201695.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Ing. Y. V., bytom S. XXX, XXX XX I., právne zastúpený: JUDr. Zuzana Kollárová, advokát so sídlom Zimná 59, 052 01 Spišská Nová Ves, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, so sídlom Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti fiktívneho rozhodnutia, konajúc o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6S/215/2014 je d ô v o d n ý.

Na konanie a rozhodnutie vo veci je miestne príslušný Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave uznesením č. 6S/215/2014-48 zo dňa 26.10.2016, právoplatným dňa 29.11.2016, v súvislosti s účinnosťou nových procesných kódexov a s poukazom na § 491 ods. 1, § 10, § 13 ods. 1, § 18 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) postúpil vec na ďalšie konanie Krajskému súdu v Banskej Bystrici s odôvodnením, že Krajský súd v Bratislave nie je miestne príslušným na konanie v predmetnej veci, pretože v prvom stupni rozhodoval ako prvostupňový správny orgán Krajský úrad životného prostredia v Banskej Bystrici, a teda miestne príslušným je Krajský súd v Banskej Bystrici, keďže v jeho obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako správny súd, ktorému bola vec postúpená, predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu SR, z dôvodu nesúhlasu so svojou miestnou príslušnosťou, keďže žaloba žalobcu bola doručená na Krajský súd v Bratislave dňa 10.10.2014, teda v čase účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“).

3. Podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici Krajský súd v Bratislave postúpil vec nesprávne. S poukazom na právnu úpravu ustanovenú v Správnom súdnom poriadku v § 491 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, § 13 ods. 1, § 9 ods. 1, § 18 ods. 2, § 25 v spojení s § 470 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného

sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a v spojení s § 11 ods. 1, s § 246a ods.1 OSP, konštatoval, že na príslušnosť sa vzťahuje zásada „perpetuatio fori“, podľa ktorej sa skutkové okolnosti významné pre príslušnosť zisťujú z návrhu na začatie konania a trvajú až do skončenia konania (§ 9 ods. 1 SSP). Miestna príslušnosť Krajského súdu v Bratislave určená v čase začatia konania dňa 10.10.2014 podľa vtedy účinnej procesnej normy (§ 246a ods. 1 OSP) trvá až do skončenia tohto konania (§ 11 OSP a § 9 ods. 1 SSP). Konanie začalo na vtedy vecne a miestne príslušnom súde a ani zmena procesnej právnej úpravy a stanovenie nových okolností rozhodujúcich pre určenie miestnej príslušnosti v priebehu konania nie je skutočnosťou, na základe ktorej by mal konajúci súd dospieť k záveru, že nie je vo veci miestne príslušný. Záver Krajského súdu v Bratislave, že nie je vo veci miestne príslušným súdom, preto považoval Krajský súd v Banskej Bystrici za nesprávny a zároveň nesúhlasil so svojou miestnou príslušnosťou.

4. Krajský súd upriamil pozornosť aj na skutočnosť, že Krajský súd v Bratislave, predtým, ako postúpil vec Krajskému súdu v Banskej Bystrici, vykonal v prejednávanej veci procesné úkony (výzva na vyjadrenie, výzva účastníkov konania, či súhlasia s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania), čím taktiež nesporne došlo k založeniu miestnej príslušnosti.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na rozhodnutie o miestnej, vecnej alebo kauzálnej príslušnosti (§ 18 ods. 3 SSP) po tom, ako sa oboznámil s prejednanou vecou, dospel k záveru, že vec bola Krajskému súdu v Banskej Bystrici postúpená nesprávne a na konanie a rozhodnutie je miestne príslušný Krajský súd v Bratislave.

6. Z predloženého spisového materiálu krajského súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že žaloba bola podaná za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, z ktorých dôvodov účinkom jej podania bolo aj určenie vecne a miestne príslušného súdu na konanie, podľa vtedy platného § 246a ods. 1 druhá veta OSP.

7. Podľa § 9 ods. 1 SSP, konanie sa uskutočňuje na tom správnom súde, ktorý je vecne, miestne a kauzálne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

8. Podľa § 11 ods. 1 OSP, konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia.

9. Podľa § 246a ods. 1 OSP, miestne príslušným je súd, v ktorého obvode má sídlo správny orgán, ktorého rozhodnutie a postup sa preskúmava, ak nie je ustanovené inak. Ak ide o rozhodnutie orgánu s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, okrem ústredných orgánov štátnej správy, miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode je všeobecný súd navrhovateľa.

10. Podľa § 18 ods. 2, 3 SSP, ak správny súd zistí, že nie je vecne, miestne alebo kauzálne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému správnomu súdu. Ak správny súd, ktorému bola vec postúpená správnym súdom tej istej inštancie, nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou alebo kauzálnou príslušnosťou, predloží vec na rozhodnutie najvyššiemu súdu. Rozhodnutím najvyššieho súdu sú nižšie správne súdy viazané.

11. Podľa § 491 ods. 1 SSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

12. Najvyšší súd pri svojom rozhodovaní aplikoval ustanovenie § 491 ods. 1 SSP, v zmysle ktorého teda postupoval podľa ustanovení nového procesného kódexu - Správneho súdneho poriadku. V prípade miestnej príslušnosti však z citovaného ustanovenia § 9 ods. 1 SSP vyplýva, že príslušnosť (či už miestna, vecná alebo kauzálna) sa skúma a určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

13. V prejednávanej veci bola žaloba podaná na Krajskom súde v Bratislave dňa 10.10.2014, t.j. predmetné konanie bolo začaté ešte v čase účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Aj v prípade aplikácie ustanovenia § 491 ods. 1 SSP je nevyhnutné v prejednávanej veci posudzovať miestnu príslušnosť podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, nakoľko aj v zmysle § 9 ods. 1 SSP sa príslušnosť posudzuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania. K týmto okolnostiam nesporne patrí aj skutočnosť, že v čase začatia konania bol platným a účinným procesným kódexom Občiansky súdny poriadok, a teda najvyšší súd dospel k záveru, že miestnu príslušnosť je potrebné v prejednávanej veci posudzovať podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

14. Citované ustanovenie § 11 ods. 1 OSP zakotvuje zásadu perpetuatio fori, podľa ktorej je pre určenie miestnej príslušnosti rozhodujúci stav v čase začatia konania a trvá až do skončenia sporu. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, ak by sa podmienky miestnej príslušnosti počas konania zmenili.

15. V zákonom ustanovení je zakotvená zásada, podľa ktorej sa má konanie uskutočňovať na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Znamená to, že zákon trvá na dodržiavaní kritérií stanovených v § 9 pre založenie vecnej príslušnosti a v § 84 - 89b pre založenie miestnej príslušnosti. Rozhodnutie, na ktorý súd podať žalobu, teda neponecháva na voľnú úvahu účastníka. Pre založenie vecnej a miestnej príslušnosti súdu sú však rozhodujúce iba okolnosti, ktoré existujú v čase začatia konania, t.j. v deň doručenia žaloby na súd alebo v deň, keď bolo vydané uznesenie o začatí konania bez návrhu (§ 82 ods. 1). Ak sa konanie začalo na vecne a miestne príslušnom súde, bude sa konanie viesť na tomto súde, teda bude trvať jeho príslušnosť až do skončenia konania (zásada trvania príslušnosti alebo perpetuatio fori). To platí aj vtedy, ak neskôr počas konania dôjde k zmene okolností rozhodujúcich pre určenie príslušnosti (napr. zmena bydliska žalovaného, zmena žaloby, pristúpenie ďalšieho žalovaného do konania, zmena alebo zámena účastníkov). Takáto zmena okolností totiž nemá žiadny vplyv na už raz založenú vecnú ani miestnu príslušnosť, a preto súd nemôže z tohto dôvodu vysloviť svoju vecnú alebo miestnu nepríslušnosť podľa § 104a, resp. § 105. Inštitút vecnej alebo miestnej nepríslušnosti možno totiž aplikovať iba v prípade, ak súd, na ktorý bola podaná žaloba, nebol v deň jej doručenia vecne alebo miestne príslušný. (Števcěk, M., Ficová, S. a kol.: Občiansky súdny poriadok, Komentár - I. diel, 2. Vydanie, C. H. Beck, 2012).

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval za rozhodujúce dodržanie vyššie uvedenej a popísanej zásady perpetuatio fori, ktorá bola zakotvená nielen v Občianskom súdnom poriadku, ale má svoje vyjadrenie aj Správnom súdnom poriadku, v § 9 ods. 1 veta druhá. V zmysle dodržania tejto zásady teda najvyšší súd konštatuje, že v prejednávanej veci sa konanie začalo na miestne príslušnom súde - Krajskom súde v Bratislave a jeho miestna príslušnosť trvá až do skončenia veci.

17. Najvyšší súd súhlasí s argumentáciou Krajského súdu v Banskej Bystrici, keď upriamil pozornosť aj na skutočnosť, že Krajský súd v Bratislave, predtým, ako postúpil vec Krajskému súde v Banskej Bystrici, vykonal v prejednávanej veci procesné úkony, čím taktiež založil svoju miestnu príslušnosť. Pozornosti najvyššieho súdu neunikla ani skutočnosť, že Krajský súd v Bratislave pristúpil k postúpeniu veci po takmer dvoch rokoch od začatia konania, pričom medzičasom vykonal aj spomínané procesné úkony. Takýto postup je nielen v rozpore so zásadou hospodárnosti a účelnosti konania, ale taktiež v neprospech strán zúčastnených na konaní.

18. Podľa § 25 ods. 1 SSP ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva.

19. Podľa § 44 ods. 3 CSP na najvyššom súde koná a rozhoduje senát alebo veľký senát.

20. Podľa § 46 ods. 1 CSP senát sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov.

21. Zloženie senátu v tejto veci najvyšší súd odvodil z ustanovenia § 25 veta prvá SSP a § 44 ods. 3

Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 46 ods. 1 CSP, v ktorých je upravené zloženie senátu najvyššieho súdu tak, že sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov. Zároveň vychádzal i z obsahu dôvodovej správy k SSP, z obsahu ktorej vyplýva, že v správnom súdnictve päťčlenný senát najvyššieho súdu rozhoduje podľa § 21 písm. b/ SSP vo veciach uvedených v § 11 písm. a/ - g/ SSP, t.j. ako súd prvej inštancie. Rozhodovanie najvyššieho súdu o nesúhlase správneho súdu s miestnou príslušnosťou je upravené v § 18 ods. 3 SSP, čo znamená, že najvyšší súd tu nerozhoduje ako súd prvej inštancie, preto najvyšší súd rozhoduje v trojčlennom senáte, ktorý je zložený z predsedu senátu a dvoch sudcov.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd SR rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

23. Senát Najvyššieho súdu SR rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.